

Bilder av Wulfila

Detta är några reflektioner sammanställda av hans yngre bror Lasse. De gör inte anspråk på annat än att vara några ögonblicksbilder av en man och en bror som vi tyckte så mycket om. Bilderna kan komma att inkluderas i Filles egen hemsida. När vi här hänvisar till "Familje-arkivet" så är det en samling dokument som Fille själv samlade och band in i ett snyggt band med hårda pärmar.

Namnet Wulfila

Om man söker "Wulfila" på Google så kan man få tre napp

- En östgotisk biskop som på 300-talet översatte Bibeln till gotiska,
- En insektsforskare i Arizona,
- En pensionär i Gislaved, en mångsidig sådan med egen hemsida...

Det är den senare som vi ska intressera oss för nu, och först frågan om varför han fick ett så udda namn. En gosse i Småland ges namn efter en biskop från 300-talet, hur kan det komma sig?

Gossens föräldrar var inte hemmastadda i religionshistoria. Men gossens storasyster har berättat följande som kan duga som förklaring. Mor – dvs vår mor – har hört någon kalla sin son "Ulf lilla!" och hon tyckte det lät så väldigt rart. Hon berättar detta för någon som vet mera: "Den du hörde sade kanske Wulfila, det är ett riktigt namn! Och ett vackert namn!" Den som visste var kanske prosten Lind – men mer om honom berättar vi inte nu. Kanske senare...

Att heta Wulfila var kanske inte så roligt alla gånger. Ett namn som slutar på a uppfattas ofta som ett kvinnligt namn. Och i sin småländska hemmakrets hette han alltid bara Fille -- och så fortsätter jag att kalla honom här. (Men är inte konsekvent, märker jag...)

Vi hörde honom aldrig beklaga sitt namn. Men det var nog inte så lustigt alla gånger att få kommentarer till namnet, eller att behöva förklara. Vi vet att han under en period under sin ungdom kallade sig för Bengt – han hette också Bengt Edgar. När han lärde känna Valentina – som kom att bli hans hustru Vally – så kallade han sig Wuffe.

De tidiga åren

De har Fille själv berättat om, i "Min barndom" som är en lång och innehållsrik berättelse som slutar med hans realexamen i Emmaboda våren 1947 -- han är då 16 år. Berättelsen handlar om allt omkring honom, föräldrar, syskon, skolan, kamrater, grannar – en guldgruva för oss som vill minnas, eller för den som söker en bild av småländsk landsbygd på 1930- och 1940-talen. "Min barndom" återfinns just nu i "Familjearkivet".

Bilden här är troligen från 1941 – Fille t v är då 10 år, hans lillebror Lasse 4 år. (På detta sätt fick artikel-författaren sin bild inkluderad.)

Studier och arbete

Här har vi inte så mycket dokumentation att hänvisa till. Skolbetyg och liknande finns nog sparade någonstans, men han har inte valt att inkludera dem i "Familjearkivet".

Efter realexamen studerade han till ingenjör vid Tekniska Läroverket i Borås, där han valde kemi-linjen. Och som nybliven ingenjör fick han arbete vid SOAB – Svenska Oljeslageri AB i Mölndal. Termen "oljeslageri" syftar på att pressa frön (typiskt linfrön) för att utvinna olja. Efter linolja och lacker utvecklas så "plast-epoken" – och den tekniska personalen på SOAB ökar från tre kemister år 1939 till 120 ingenjörer och laboratoriebiträden 1959. Wulfila blev en av dem.

En annan kemist vid SOAB hette Valentina Bach. Ljuv musik uppstod och vid en ceremoni i Guldhedskyrkan sommaren 1957 blev hon fru Enkler. Denna "kemiska förening" blev mycket stabil -- den blev livslång! Och Wulfila blev Wuffe och Valentina blev Vally -- så kallade de varandra.

Efter sin kemist-examen gjorde Wulfila sin värnplikt och som kronobergare tilldelades han infanteriregementet I 11 i Växjö. Utöver någon period vid Infanteriets skjutskola i Rosersberg, har vi inga detaljer om hans militära karriär – den var nog inget han intresserade sig för. Däremot kände han för att studera ytterligare och skrevs in vid Chalmers Tekniska Högskola där han tog sin examen 1961 som kemist.

Svensk textilindustri hade sin höjdpunkt på 1950-talet, med ett centrum i Borås. Konstsilke (rayon) var en relativt ny cellulosaprodukt och en viktig tillverkningsindustri fanns just i Borås, Svenskt Konstsilke AB. Som nybliven civilingenjör fick Fille anställning där och fick efter en tid ansvar som laboratoriechef.

1967 fick Fille anställning vid Gislaveds Gummifabrik och familjen flyttade till Gislaved. Fabriken hade börjat med tillverkning av galoscher och stövlar på 1890-talet, senare kom cykeldäck och omsider också bildäck. Gislaveds fabrik var en av de första att tillverka stålradialdäck i slutet av 1960-talet, de viktigaste marknaderna blev den svenska hemmamarknaden samt Japan och Nordamerika. 1969 börjades byggandet av en ny modern fabrik som enbart skulle tillverka däck -- upp mot 600 000 däck per år.

Vi citerar här från företagets personaltidning:

"Den 30 mars i år avtackades Wulfila Enkler efter 26 års anställning. Han anställdes som produktionschef på Gislaveds Däck och kom därmed snabbt in i "hetluften" som produktionsansvarig för det tunga jobbet att starta upp den nya däckfabriken.

Efter tio år som produktionschef sadlade Wulfila om till ekonomiområdet och blev chef för ekonomistyrning, vilket sedermera fick det nya namnet controlling. ... [Han] blev snabbt känd som ekonomen som på ett begripligt sätt kunde förklara komplicerade ekonomi- och datafrågor för produktionsfolk."

Wulfilas familj

Vi har redan nämnt hans äktenskap med Valentina/Vally. Vid flytten till Borås 1960 hade de redan en son, Albert född 1958, och 1962 begåvades paret också med en dotter, Kerstin.

När de så slog sig ned i Gislaved 1967 bodde de en kort tid i lägenhet, men de ville bli mera "bofasta" och skaffade sig ett eget hus, på Apelgatan. Ett viktigt skäl för detta var längtan efter en egen trädgård, inkl. växthus. Här fick alla plats för att odla sina intressen – vi ska återkomma till vilka Fille ägnade sig åt.

1991 köpte de en mindre fastighet i Galtås, en liten by med ett halvt dussin gårdar, ca 3 mil söder om Gislaved, mellan Reftele och Smålandsstenar. Här finns ett äldre bostadshus, en mindre "lillstuga", ett rymligt uthus och en ca 3000 kvm tomt. Fille var inte den som hade tummen mitt i handen – och sysselsättning saknades aldrig. När de omsider sålde huset på Apelgatan och flyttade till ett mindre radhus centralt i Gislaved, så blev Galtås det självklara hemmet under hela året, med undantag för de kallaste vintermånaderna.

Det här är väl inte den bästa bilden från Galtås, men det är den han själv valde som vinjett till sin hemsida. Den visar en röd liten stuga och ängen full av blommor.

Trädgårdsmästare var han förvisso -- hemma på både vilda och odlade växter. På Apelgatan i Gislaved och på torpet i Galtås prunkade det i såväl köksträdgård som rabatter och växthus. De vildvuxna delarna av Galtås-tomten förvandlades successivt till äng, med gullvivor och mandelblom, prästkragar och blå viol.

Bilder av Fille och hans familj finns det massor av – han var inte bara en flitig fotograf, han satte också en ära i att samla och montera bilderna i prydliga album. Det tillkommer inte författaren av dessa rader att välja bilder ur dessa familje-album – ska några bilder ur dem tas med på hans hemsida så får hans efterkommande välja dem.

Wulfila den mångkunnige

Släktforskning kom att bli ett huvudintresse för honom. Han följde tre huvudspår:

- sin fars anor, främst från Blekinge
t .h. hans farfar o farmor
- sin mors anor, främst från Älmeboda
t .h. hans morfar o mormor
- sin hustrus anor från Estland.

Hans hemsida innehåller över 750 individer, med sina familjeband, dvs föräldrar, maka/make, och barn. De allra tidigaste är födda på 1400-talet, men före 1600-talet är uppgifterna sporadiska och troligen rätt osäkra. Du inviteras att på hemsidan bekanta dig med dina förfäder...

Mineralsamling var ett andra huvudintresse. Ett vackert litet skåp (egenhändigt snickrat) ute i lillstugan rymde över 600 mineralprover – av fackfolk kallade "stuffer" – som han samlat under hundratals utflykter till stenbrott och gruvor i hela landet. Förteckningar över dessa mineral finns förvisso på hemsidan, men många av dessa "stenbitar" har nu själva fått en hedersam plats på Naturhistoriska Riksmuseet. Hur det gick till berättade en artikel i Värnamo Nyheter – den återfinns nu på Filles hemsida.

T v ser vi mineraljägaren i högsta hugg vid något stenbrott. Märk den stora släggan t v i bilden.

På sin hemsida har han lagt ut några foton på vad som kan ha varit extra fina stuffer.

almandin

pyrofyllit

För att inte göra det här avsnittet alltför tungt måste vi koncentrera framställningen bättre:

Fille var också:

- ✓ Amatörastronom
- ✓ Biodlare (bild t h)
- ✓ Bokbindare med bl a "Familjarkivet"
- ✓ Tennsmed (bild t h)
- ✓ Hembygdshistoriker och vykortssamlare
- ✓ Torpare och en habil snickare (bild t h)
- ✓ Sidmakare – som på egen hand skapade och lade ut sin hemsida på Internet.

En mångsidig amatör, således, som dessutom hann med att vara kemist och "däck-fabrikör"...

Man har ibland definierat en *renässansmänniska* som en person som har ett brett kunskapsfält och som samtidigt är praktisk lagd. En utpräglad sådan var hans far – och mer än någon av dennes ättlingar ärvde Fille vetgirighet, företagsamhet och ett praktiskt handlag – i kombination med en personlighet som präglades av vänlighet, lugn och förnöjsamhet.

De sista tio åren av Filles liv blev en period med sviktande hälsa i flera avseenden. En stroke ledde till språkstörningar och svårigheter att finna rätt ord. Visst måste det känts svårt, men han klagade ändå inte. Tvärtom kunde han ofta skratta åt de tokigheter som han själv ibland kom att formulera.

En vacker vårdag i maj 2017 slutade han sina dagar, 86 år gammal, på det kära torpet i Galtås.

L.E. Nov -17